

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Eadem veritas rationibus suadetur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

§. III.

Eadem veritas rationibus suadetur.

Prima petitur ex eo quod in Scriptura voluntas reprobativa nomine odii significatur, ut patet ex illo, *Iacob dilexi, Esau autem odio habui*: in quibus verbis, ut supra annotavimus, prædestinatio & reprobatio omnium designantur: At talis voluntas pro motivo habeat peccatum, saltem originale, nequit nomine odii significari: Ergo illud respicit pro motivo. Minor probatur primò ex D. Thoma supra quaest. 20. art. 2. ad 4. afferente Deum solum odio habere peccatores, in quantum tales: Ergo voluntas significata nomine odii, pro motivo habet peccatum, saltem originale. Secundò, Odio habere, non est quomodo cumque velle malum, sed velle malum alicui ex displicentia illius: Ergo Deus illa voluntate quæ Esau odio habebat, volebat ei malum ex displicentia eius: At non ex displicentia eius secundum esse naturalem, iuxta illud Sapientie 11. *Nihil odisti eorum que fecisti, nec ex displicentia illius ut infestis peccatis personibus, secundum illud Apostoli ad Roman. 9. Antequam quidquam boni vel mali fecissent, &c.* Ergo ex displicentia illius, ut infestis peccato originali, orta fuit illa voluntas excludiva à gloria.

Secunda ratio potest sic proponi. Peccatum originale est vera & sufficiens causa reprobationis, si ante illam prævideatur à Deo: Sed peccatum originale fuit revera ante hominum reprobationem à Deo prævisum: Ergo fuit vera & sufficiens causa reprobationis. Major patet: quia peccatum originale ponit in hominibus indignitatem, & positivam Dei inimicitiam, redditque eorum genus humanum Deo exosum, ac proinde illi exhibet sufficiens motivum ut velit efficaciter aliquos homines à gloria excludere: Ergo si ante hominum reprobationem prævideatur à Deo, illud erit vera & sufficiens causa reprobationis. Minor autem probatur: Peccatum originale, ut docent S. Thomas, ejusque discipuli, p. quaest. 1. art. 3. antecessit Christi prædestinationem: Ergo & nostram, & consequenter reprobationem, quæ vel fuit prædestinatione posterior, vel simul cum illa. Hæc ultima consequentia patet, prima verò probatur. Prædestinatio nostra supponit prædestinationem Christi, & est effectus illius: Ergo quicquid supponitur ad prædestinationem Christi, debet supponi ad nostram.

Respondent Adversarij: culpam originalem fuisse quidem prævisam à Deo ante reprobationem hominum, ut sufficiens causam reprobationis illorum, eam tamen de facto Deum noluisse ut causam reprobationis illorum assumere. Sed hoc gratis omninò & sine fundamento dicitur. Nam licet si homines prævisi essent in gratia, ante prædestinationem illorum ad gloriam, optime sequeretur quod propter illam essent ad gloriam prædestinati; nec dici posset in tali casu non esse homines prædestinatos ad gloriam, propter præcedentem gratiam. Ita per oppositum, si homines provideantur cum peccato originali, & positiva macula ac inimicitia, ante reprobationem, dici non potest, si consequenter loquamur, quod non fuerint de facto reprobandi propter illud. Et sic ut sine fundamento in priori casu diceretur, quod licet gratia sit sufficiens causa prædestinationis ad gloriam, tamen de facto Deus non eos propter illam prædestinare: Tom. II.

A ita & sine fundamento asseritur, quòd licet originale peccatum sit prævisum ante reprobationem, & sit secundum se sufficiens reprobationis causa, de facto tamen noluit Deus propter illud homines reprobare.

Adde quod hæc responsio adversatur doctrinæ D. Augustini & S. Thomæ, qui locis supra relatis docent homines fuisse reprobandos in penam peccati originalis, & consequenter Deum de facto illud acceptasse ut causam reprobationis illorum.

Accedit quod ista sententia magis suavem ostendit Dei prædestinationem & reprobationem, magisque misericordiam erga prædestinatos: & justitiam erga reprobos manifestat: dum illi à massa perditionis ex sola misericordia extrahuntur, & isti iuste in eadem massa relinquuntur. Unde D. Augustinus supra relatus: *Qui liberatur à massa perditionis, gratiam diligit: qui non liberatur, debitum agnoscat.* Splendet etiam in reprobatione comparativa ratio supremi dominij, quatenus è duobus in æquali damnatione existentibus, uni vult dare gloriam, & alterum ab ea excludere: & in absoluta, pulchritudo divinæ justitiæ, quatenus ex motivo puniendi culpam originalem, vult exclusionem reproborum à regno; & sic plura D. Thomæ testimonia, quæ primà fronte videntur pugnancia, facillè conciliantur, ut constabit ex infra dicendis.

Denique hic modus dicendi magis distat à sententia Calvinij, qui tam prædestinationem quam reprobationem ante peccatum tam originale quam actualem constituit: licet in hoc præcise non sit hæreticus, sed in aliis quæ huic doctrinæ adjunt, ut antea exposuimus.

Quod vero aliquis Thomæ Discipuli docent, fieri quidem reprobationem propter originale peccatum, at non in omnibus reprobandis, sed in his solum quibus originale peccatum remissum non fuit, non vero in illis quibus fuit remissum, sustineri non potest: Primo, quia D. Augustinus & S. Thomas, locis supra relatis, simpliciter & absolute docent hominum reprobationem fieri in penam peccati originalis: Sed propositio indefinita, in materia doctrinali, æquivalere universali. Ergo universaliter id asserunt de omnibus reprobandis, & non solum de illis quibus non est remissum originale peccatum.

Secundò, D. Thomas supra relatus docet quòd *In electione ratio est divina bonitas: ratio autem reprobationis est in hominibus peccatum originale*: Sed divina bonitas in omnibus prædestinatis est ratio electionis, ut fatentur illi Authores contra quos disputamus: Ergo in omnibus reprobandis peccatum originale est causa reprobationis.

Tertio, Idem S. Doctor hic art. 5. ad 3. docet quòd sicut prædestinatio est actus divinæ misericordiae, ita & reprobatio est actus divinæ justitiæ punitivæ seu vindicativæ: Sed prædestinatio ut sic, & respectu omnium electorum, est actus divinæ misericordiae: Ergo & reprobatio actus justitiæ vindicativæ, & consequenter in omnibus hominibus reprobandis Deus vindicat & punit aliquod peccatum: non actualem, quia hoc non est causa reprobationis, in aperta sententia S. Thomæ, ut sup. a vidimus: Ergo originale. Nullius ergo hominis reprobatio fit nisi propter originale peccatum, alias falsum esset reprobationem ut sic esse actum justitiæ punitivæ.

Denique, D. Augustinus locis supra adductis docet Esau odio habitum fuisse à Deo, & repro-

batum, propter originale peccatū: Quid, inquit, oderat in Esau antequam fecisset aliquid mali, nisi originale peccatum? & tamen extra dubium est, Esau sicut & Jacob fuisse applicatum circumcissionis remedium, ac proinde in utroque delectam culpam originalem: Ergo juxta S. Augustinum, peccatum originale, etiam in illis quibus fuit demissum, est causa reprobationis.

96 Addo quod, ut supra annotavimus, omnis reprobatus per Esau figurabatur, sicut omnis predestinatus per Jacob: unde si causa reprobationis in Esau fuit originale peccatum, idem dicendum est de omnibus aliis reprobis, five illis remissa fuerit culpa originalis, five non. Idem conflat ex verbis Gregorii Magni, articulo sequenti, §. 3. in fine referendis.

§. IV.

Exponuntur & conciliantur quedam Testimonia D. Thomæ.

97 Recentes Thomistæ, qui hanc sententiam veluti S. Thomæ contrariam impugnant, hoc præcipue fundamento nituntur, quod S. ille Doctor hic art. 5. ad 3. & tertio contra Gentes cap. 161. & alibi sæpe, hominum reprobationem, seu aliquorum à gloria exclusionem, soli Dei beneplacito ac mera voluntati attribuit, & ad universi complementum & suavem rerum dispositionem, alios à Deo eligi, alios reprobari, docet. Ex quo concludunt reprobationis, seu exclusionis aliquorum à gloria, causam esse meram Dei voluntatem, non verò peccatum originale. Itaque exponendum est, quis sit S. Thomæ hac in re sensus, & quomodo sententiæ à nobis posite non repugnet. Pro quo

98 Observandum est, reprobationem duplici modo spectari posse: absolute scilicet & comparative. Absolute, cum queritur simpliciter, seu ut loquitur S. Thomas, IN GENERALI, cur aliqui à Deo reprobentur, & quæ sit aliquorum reprobationis causa, nullâ comparatione factâ cum eis qui eliguntur. Comparative verò, cum queritur IN SPECIALI, ut ait idem Sanctus, cur Deus hunc potius quam istum reprobet, cur cum omnibus hominibus per peccatum primi parentis eidem damnationi nascantur obnoxii, aliquos ab hac massa & consperione liberet, & ad vitam æternam eligat; alios verò in eadem massa derelinquat, & non eligat ad vitam æternam.

99 Hoc posito, facilis est S. Thomæ sensus: cum enim causam reprobationis aliquorum ad solum Dei beneplacitum, & meram voluntatem refert, de ea loquitur comparative, & in speciali: absolute verò & generali de ea loquendo, eam non solum Dei voluntati, sed justitiæ, aliquam ex parte hominis causam semper supponenti, attribuit.

Et ne quis id à temerè & sine fundamento dictum existimet: duo expressa, eisdem S. Doctoris testimonia subjiciam, in quibus suam mentem ita aperte declarat, ut nullus dubitationi relinquantur locus. Primum habetur ad Roman. 9. lect. 4. ubi hæc scripsit: *Circa electionem bonorum & reprobationem malorum, duplex questio moveri potest. Una quidem IN GENERALI, quare Deus velit quosdam inducere, & quorundam misereri. Alia verò IN SPECIALI, quare velit hujus misereri, & hunc vel illum inducere. Et potest quidem ratio hujus questionis assignari, secunde autem questionis non potest assignari ratio, nisi simplex Dei voluntas. Cujus exem-*

plum patet in rebus humanis &c. Deinde ostendit rationem, cur vult quosdam reprobare & inducere, esse justitiam, quæ meritum ex parte hominis supponit, quod ad peccatū originale refertur.

Idem docet in cap. 6. Joan. his verbis: *Quæ autem non omnes averfos trahit, sed aliquos, sicut sunt omnes equaliter averfi, ratio quidem IN GENERALI potest assignari, ut scilicet in illis qui non trahuntur, appareat & resurgat ORDO DIVINE JUSTITIÆ: In illis autem qui trahuntur, immensitas divine misericordie. Quare autem IN SPECIALI trahat hunc, & illum non trahat, non est ratio aliqua, nisi beneplacitum voluntatis divine: unde dicit Augustinus, quem trahit, & quem non trahit, quare*

illum trahat, & illum non trahat, non velle judicare, si non vis errare. Et infra. Sic ergo Deus ad complementum universi quosdam quidem trahit, ut in eis appareat sua misericordia; quosdam verò non trahit, ut ostendatur in eis sua justitia; sed hos trahit, illos non trahit, secundum sue beneplacitum voluntatis. Ex quibus verbis manifestam relinquitur, quod licet Deus ad complementum universi, quod requirit ut multiformitas graduum conservetur in rebus, quosdam eligat, & quosdam relinquat, seu reprobet, quosdam trahat & quosdam non trahat; tamen cum quosdam relinquit, & quosdam non trahit, hoc facit ex justitia, proindeque causa est ex parte hominis cur hoc faciat, licet ad complementum universi hoc faciat. Sic ergo (inquit) *Deus ad complementum universi quosdam quidem trahit, ut in eis appareat sua misericordia; quosdam verò non trahit, ut ostendatur in eis sua justitia.*

Idem omnino docet loco ex prima parte citato. Nam ibi primò loquens de reprobatione absolute & in generali, sic ait: *Voluit igitur Deus in hominibus, quantum ad aliquos quos predestinat, suam representare bonitatem, per modum misericordie, PARCENDO, & quantum ad aliquos quos reprobat, per modum justitiæ, PUNIENDO; & hæc ratio quare Deus quosdam eligit, & quosdam reprobat. Quibus verbis docet reprobationem absolutam non fieri nisi ex justitia, ac proinde supponere ex parte hominis aliquam causam, scilicet culpam originalem. Postea verò agens de eadem reprobatione in speciali, & comparative, & quaerens quare Deus hos reprobat, istos verò eligit, nullam aliam rationem vel causam assignat, nisi divinam voluntatem. Sed quare (inquit) *hos eligit & illos reprobat, non habet rationem, nisi divinam voluntatem.**

§. V.

Alia ejusdem S. Doctoris testimonia exponuntur.

PRæter hæc Doctoris Angelici testimonia, alia adduci possunt ad probandum peccatum originale non esse causam reprobationis hominum. Nam D. Thomas hic art. 3. agens de reprobatione, docet illam esse actum divine providentiæ: At si reprobatio facta ponatur ob originale peccatum, non providentiæ, sed vindictivæ justitiæ actus erit, ut constat ex supra dictis: Ergo juxta S. Thomam reprobatio hominum non est ex peccato originali.

Deinde, idem S. Doctor ibidem aperte docet, voluntatem permittendi cadere in culpam includi in reprobatione. Verba ejus sunt: *Reprobatio includit voluntatem permittendi aliquem cadere in culpam, & inserendi damnationis penam pro culpa: Ergo ex S. Thomæ permittitio cadendi in culpam*